

Số: 4433/BLĐTBXH-VP

Hà Nội, ngày 20 tháng 9 năm 2024

V/v trả lời kiến nghị của cử tri gửi
sau Kỳ họp thứ 7, Quốc hội khóa XV

ĐOÀN ĐẠI BIỂU QUỐC HỘI	
QUẢNG NAM	
Số: 214	ĐẾN
Ngày: 10/10/2024	
Chuyên: Bộ Lao động - Thương binh và Xã hội	
Số và ký hiệu: Hà Tĩnh, Quảng Nam và Bình Phước	

Kính gửi: Đoàn đại biểu Quốc hội các tỉnh: Hà Tĩnh,
Quảng Nam và Bình Phước.

Bộ Lao động - Thương binh và Xã hội nhận được kiến nghị của cử tri các tỉnh: Hà Tĩnh, Quảng Nam và Bình Phước do Ban Dân nguyện, Ủy ban Thường vụ Quốc hội chuyển đến tại Công văn số 655/BDN ngày 02/8/2024 và Công văn số 691/BDN ngày 15/8/2024, nội dung như sau:

“Việc chi trả trợ cấp an sinh xã hội thông qua tài khoản ngân hàng đã mang lại hiệu quả khi người thụ hưởng được nhận đúng thời gian, không phải đi lại nhiều lần. Tuy nhiên, trên thực tế còn nhiều đối tượng thụ hưởng chính sách an sinh xã hội thuộc nhóm người đã lớn tuổi, bệnh tật, già yếu, việc tiếp cận với công nghệ thông tin rất khó khăn, cần được nhận tiền mặt để thuận tiện chi tiêu trong cuộc sống. Bên cạnh đó, việc bố trí các máy rút tiền tự động còn hạn chế, chưa đảm bảo cung ứng dịch vụ cho người dân. Đề nghị Chính phủ chỉ đạo các bộ, ngành liên quan quy định đảm bảo linh hoạt các hình thức nhận trợ cấp an sinh xã hội phù hợp với từng đối tượng thụ hưởng chính sách” (Kiến nghị số 41).

“Cử tri phản ánh việc thực hiện chi trả trợ cấp xã hội cho người cao tuổi qua thẻ tín dụng chưa phù hợp, đa phần người cao tuổi không am hiểu công nghệ nên khó sử dụng, tại các vùng nông thôn thường không có sẵn trụ ATM để rút tiền, nên hàng tháng người cao tuổi phải di chuyển khá xa để đến các khu vực đô thị hoặc nhờ người khác rút hộ với mức phí cao (20.000 đồng/01 lần rút). Việc thực hiện thanh toán qua thẻ tín dụng cũng phát sinh các loại phí sử dụng thẻ mà người thụ hưởng phải chi trả. Bên cạnh đó, cử tri phản ánh việc cấp tiền trợ cấp ưu đãi người có công hàng tháng không có mốc thời gian cố định nên gây ảnh hưởng đến việc chi tiêu, sinh hoạt của người có công. Đề nghị xem xét, điều chỉnh cho phù hợp, đảm bảo quyền lợi của người thụ hưởng” (Kiến nghị số 42).

“Thực hiện Chỉ thị số 21/CT-TTg ngày 25/11/2022 của Thủ tướng Chính phủ về thúc đẩy chuyển đổi số trong chi trả an sinh xã hội không dùng tiền mặt của các đối tượng người có công, người già, người tàn tật còn gặp khó khăn do tuổi cao, sức khỏe hạn chế, sống ở các địa bàn khó tiếp cận với các dịch vụ ngân hàng. Vì vậy, đề nghị xem xét quy định đảm bảo phù hợp” (Kiến nghị số 01).

Bộ Lao động - Thương binh và Xã hội trả lời như sau:

Thực hiện chủ trương, chính sách của Đảng trong an sinh xã hội (ASXH), nhằm chi trả trợ cấp đến các đối tượng đúng, đủ, kịp thời, ưu tiên đối với đối tượng hưởng trợ cấp hàng tháng, lâu dài đối với đối tượng hưởng trợ cấp đột xuất do ảnh hưởng của thiên tai, dịch bệnh, Thủ tướng Chính phủ đã ban hành Quyết định số

1813/QĐ-TTg¹, Chỉ thị số 21/CT-TTg² và Chỉ thị số 05-CT/TTg³. Bộ Lao động - Thương binh và Xã hội cũng đã có Công văn số 5234/LĐTBXH-TTTT ngày 23/12/2022 gửi Ủy ban nhân dân các tỉnh, thành phố trực thuộc trung ương hướng dẫn chi trả không dùng tiền mặt để các địa phương lựa chọn phương án phù hợp, đảm bảo việc triển khai chi trả không dùng tiền mặt đến các đối tượng hưởng chính sách an sinh xã hội kịp thời, không phát sinh thủ tục hành chính, không làm thay đổi quy trình xử lý nghiệp vụ.

Bộ Lao động - Thương binh và Xã hội đã có Công điện số 01/CĐ-LĐTBXH ngày 12/01/2024 gửi Chủ tịch Ủy ban nhân dân các tỉnh, thành phố trực thuộc trung ương về việc tổ chức triển khai chi trả trợ cấp ASXH đến đối tượng hưởng chính sách đã có tài khoản trong dịp Tết Nguyên đán Giáp Thìn và trong năm 2024 và Công văn số 388/LĐTBXH-CNTT ngày 22/01/2024 về tăng cường thực hiện chi trả trợ cấp ASXH không dùng tiền mặt đến các đối tượng hưởng chính sách. Đồng thời Bộ đã phối hợp với Bộ Công an xây dựng quy trình rà soát, cập nhật tài khoản thanh toán trong chi trả ASXH không dùng tiền mặt trên nền Cơ sở dữ liệu quốc gia về dân cư.

Trên cơ sở báo cáo của các địa phương về tình hình thực hiện Chỉ thị số 21/CT-TTg, tại Kỳ báo cáo tháng 8/2024 của Bộ Lao động - Thương binh và Xã hội⁴ thể hiện từ năm 2023 đến ngày 16/8/2024, 63 tỉnh, thành phố trực thuộc trung ương đã triển khai công tác chi trả không dùng tiền mặt đến các đối tượng hưởng chính sách ASXH trên địa bàn. Theo đó:

- Đối tượng hưởng chính sách ASXH thuộc ngành Lao động - Thương binh và Xã hội quản lý là: **4.961.992** người (3.812.382 đối tượng bảo trợ xã hội; 1.080.582 đối tượng người có công; 69.028 đối tượng khác)

- **4.824.116/4.961.992** người đã được địa phương rà soát (**97,22%** tổng số đối tượng quản lý).

- Số đối tượng hưởng chính sách ASXH đã có tài khoản mong muốn chi trả không dùng tiền mặt là **2.691.603** người, **tăng 83.383** người so với Kỳ báo cáo tháng 7/2024.

- Số đối tượng đã nhận trợ cấp qua tài khoản là **2.312.062/2.691.603** người (**85,90%** tổng số đối tượng đã có tài khoản).

- Kinh phí đã thực hiện chi trả qua tài khoản là **13.780.711.592.000** đồng

- Tỉnh Hà Tĩnh có: **106.128** người hưởng chính sách ASXH trên địa bàn (**100%** đã được rà soát trên tổng số đối tượng quản lý); **94.784/95.731** người có tài

¹ Quyết định số 1813/QĐ-TTg ngày 28/10/2021 của Thủ tướng Chính phủ phê duyệt Đề án phát triển thanh toán không dùng tiền mặt tại Việt Nam giai đoạn 2021-2025.

² Chỉ thị số 21/CT-TTg ngày 25/11/2022 của Thủ tướng Chính phủ về thúc đẩy chuyển đổi số trong chi trả ASXH không dùng tiền mặt.

³ Chỉ thị số 05-CT/TTg ngày 23/02/2023 của Thủ tướng Chính phủ về tiếp tục đẩy mạnh triển khai Đề án phát triển ứng dụng dữ liệu về dân cư, định danh và xác thực điện tử phục vụ chuyển đổi số quốc gia giai đoạn 2022-2025, tầm nhìn đến năm 2030 tại các bộ, ngành, địa phương năm 2023 và những năm tiếp theo.

⁴ Văn bản số 285/CNTT-VP ngày 21/8/2024 của Trung tâm Công nghệ Thông tin, Bộ Lao động - Thương binh và Xã hội.

khoản được chi trả qua tài khoản (**chiếm 99,01%**); **90,02%** số đối tượng có tài khoản trên tổng số đối tượng quản lý trên địa bàn; kinh phí chi trả qua tài khoản là **1.199.720.224.000** đồng.

- Tỉnh Quảng Nam có: **164.794/168.037** người hưởng ASXH trên địa bàn đã được rà soát (**chiếm 98,07%** tổng số đối tượng quản lý); **82.222/111.029** người có tài khoản được chi trả qua tài khoản; **66,07%** số đối tượng có tài khoản trên tổng số đối tượng quản lý trên địa bàn; **74,05%** số đối tượng được chi trả qua tài khoản trên tổng số đối tượng có tài khoản; kinh phí chi trả qua tài khoản là **378.314.759.000** đồng.

- Tỉnh Bình Phước có: **27.622** người hưởng ASXH trên địa bàn, **100%** đã được rà soát; **25.948** người có tài khoản (**93,94%** đối tượng trên tổng số đối tượng quản lý trên địa bàn); **88,64%** số đối tượng được chi trả qua tài khoản trên tổng số đối tượng quản lý; **94,36%** số đối tượng được chi trả qua tài khoản trên tổng số đối tượng có tài khoản; kinh phí chi trả qua tài khoản là **153.053.013.000** đồng.

Từ báo cáo nêu trên có thể thấy trên 50% đối tượng hưởng chính sách ASXH đều đã có tài khoản ngân hàng và được chi trả trợ cấp qua tài khoản thuận tiện, không vướng mắc. Tuy nhiên, nhận định các đối tượng hưởng chính sách ASXH phần lớn là người cao tuổi, đối tượng yếu thế, vẫn còn gặp khó khăn trong việc tiếp cận công nghệ thông tin, thao tác nhận trợ cấp thông qua tài khoản điện tử nên tâm lý e ngại, vẫn muốn được nhận trợ cấp bằng tiền mặt. Các địa phương ở địa bàn vùng sâu, vùng xa, vùng đặc biệt khó khăn hiện nay còn hạn chế tiêu dùng thông qua tài khoản (hệ thống ngân hàng thương mại phát triển chưa đồng bộ; khoảng cách địa lý vùng, miền; chi phí cho việc dùng tài khoản ngân hàng...) nên hình thức chi tiêu chủ yếu là tiền mặt, Nhà nước đặc biệt quan tâm, chỉ đạo các bộ, ngành, địa phương triển khai thực hiện ưu tiên việc không dùng tiền mặt nhưng linh hoạt để không bỏ sót nhu cầu của các đối tượng, cụ thể:

(1) Điều 34 Nghị định số 20/2021/NĐ-CP ngày 15/3/2021 của Chính phủ quy định chính sách trợ giúp xã hội đối với đối tượng bảo trợ xã hội quy định việc chi trả chế độ, chính sách trợ giúp xã hội thường xuyên và hỗ trợ nhận chăm sóc, nuôi dưỡng tại cộng đồng có thể thực hiện thông qua nhiều phương thức chi trả, gồm: chi trả qua tài khoản ngân hàng, tài khoản thanh toán điện tử do pháp luật quy định hoặc chi trả trực tiếp bằng tiền mặt.

(2) Chỉ thị số 05-CT/TTg quy định việc chi trả qua tài khoản ngân hàng thực hiện đối với các đối tượng hưởng chính sách an sinh xã hội đã đăng ký tài khoản ngân hàng, ví điện tử, tài khoản Mobile Money...

(3) Ngày 06/01/2023, Chính phủ đã ban hành Nghị quyết số 01/NQ-CP về nhiệm vụ, giải pháp chủ yếu thực hiện kế hoạch phát triển kinh tế - xã hội, dự toán ngân sách nhà nước và cải thiện môi trường kinh doanh, nâng cao năng lực cạnh tranh quốc gia năm 2023; trong đó có quy định: đẩy mạnh thực hiện chi trả các chế độ ASXH (bao gồm trợ giúp xã hội) qua tổ chức dịch vụ bưu chính công ích. Do vậy, đối với nhóm đối tượng bảo trợ xã hội không đủ điều kiện để cấp tài khoản chi trả trợ cấp xã hội hàng tháng qua ngân hàng, nhất là người cao tuổi neo đơn, người ở miền núi, vùng sâu, vùng xa khó khăn khi tiếp cận với các tổ chức ngân hàng thì

các địa phương vẫn tiếp tục chi trả qua cơ quan cung cấp dịch vụ chi trả.

(4) Đối tượng khó tiếp cận dịch vụ chi trả không dùng tiền mặt thông qua công nghệ và các phương tiện hiện đại có thể ủy quyền người nhận trợ cấp ASXH theo quy định của pháp luật và theo Điều 5 Thông tư số 17/2024/TT-NHNN ngày 28/6/2024 của Thống đốc Ngân hàng Nhà nước Việt Nam quy định việc mở và sử dụng tài khoản thanh toán tại tổ chức cung ứng dịch vụ thanh toán.

(5) Ngày 04/01/2024, Ngân hàng Nhà nước Việt Nam có Văn bản số 60/NHNN-TT gửi các ngân hàng, chi nhánh ngân hàng nước ngoài, các tổ chức cung ứng dịch vụ trung gian thanh toán, các doanh nghiệp thực hiện thí điểm dịch vụ Mobile Money về việc thúc đẩy chi trả ASXH không dùng tiền mặt; tiếp tục nghiên cứu, áp dụng chính sách ưu đãi về phí dịch vụ thanh toán, phí dịch vụ trung gian thanh toán đối với các khách hàng thuộc nhóm đối tượng hưởng chính sách ASXH khi mở, sử dụng tài khoản ngân hàng, ví điện tử, tài khoản Mobile Money để nhận trợ cấp ASXH. Hiện nay, một số ngân hàng (Ngân hàng Chính sách xã hội, Ngân hàng TMCP Công thương Việt Nam...) đã gửi văn bản⁵ đến Cục Cảnh sát quản lý hành chính về trật tự xã hội (C06), Bộ Công an cam kết đồng hành triển khai chi trả không dùng tiền mặt cho các đối tượng hưởng chính sách ASXH; miễn phí duy trì tài khoản; miễn phí duy trì ứng dụng ngân hàng điện tử; miễn phí duy trì dịch vụ biến động thông tin tài khoản qua ứng dụng ngân hàng điện tử; miễn phí giao dịch chuyển khoản trong/ngoài hệ thống trên ngân hàng điện tử; không yêu cầu duy trì số dư tối thiểu.

Việc chi trả không dùng tiền mặt là hướng tới Chính phủ điện tử, bảo đảm phù hợp với điều kiện kinh tế - xã hội cụ thể tại địa phương, bảo đảm đối tượng được nhận trợ cấp xã hội đầy đủ, kịp thời và đúng quy định. Do đó, Bộ Lao động - Thương binh và Xã hội đề nghị Ủy ban nhân dân các tỉnh: Hà Tĩnh, Quảng Nam và Bình Phước: (i) căn cứ điều kiện cụ thể tại địa phương tập trung thực hiện chi trả không dùng tiền mặt đến các đối tượng hưởng chính sách ASXH có nhu cầu, đủ điều kiện tiếp cận công nghệ, hoặc đã có tài khoản ngân hàng theo hướng dẫn của Bộ Lao động - Thương binh và Xã hội; (ii) tăng cường công tác tuyên truyền, vận động, khuyến khích (hỗ trợ, miễn, giảm phí dịch vụ...) các đối tượng hưởng chính sách ASXH tự nguyện mở tài khoản ngân hàng phục vụ công tác nhận trợ cấp ASXH; trường hợp đối tượng hưởng chính sách ASXH không đủ điều kiện mở tài khoản theo quy định và không có người ủy quyền nhận thay thì thực hiện chi trả trực tiếp qua tổ chức dịch vụ chi trả hoặc phương thức khác phù hợp theo quy định; (iii) quan tâm, chỉ đạo các ban, ngành của tỉnh có giải pháp đầu tư đồng bộ hạ tầng công nghệ, cơ sở vật chất phục vụ cho việc thanh toán không dùng tiền mặt (nói chung) và công tác chi trả trợ cấp không dùng tiền mặt đến các đối tượng hưởng chính sách ASXH (nói riêng) trên địa bàn tỉnh.

⁵ Công văn số 161/NHCS-CV ngày 08/01/2024 của Ngân hàng Chính sách xã hội; Công văn số 86/TGD-NHCT-BL2 ngày 08/01/2024 của Ngân hàng TMCP Công thương Việt Nam.

Trên đây là trả lời của Bộ Lao động - Thương binh và Xã hội, trân trọng gửi tới Đoàn đại biểu Quốc hội các tỉnh: Hà Tĩnh, Quảng Nam và Bình Phước để trả lời kiến nghị của cử tri./. *đj*

Nơi nhận:

- Như trên;
- Ủy ban Thường vụ Quốc hội;
- Đoàn Chủ tịch UBTVMTTQVN;
- Ban Dân nguyện;
- Văn phòng Chính phủ;
- Ngân hàng Nhà nước Việt Nam;
- Chủ nhiệm VPQH;
- Bộ trưởng, Chủ nhiệm VPCP;
- Bộ LĐTBXH: Lãnh đạo Bộ, Cục NCC, Cục BHXH, TTCNTT;
- Thường trực HĐND, UBND, Sở LĐTBXH các tỉnh: Hà Tĩnh, Quảng Nam và Bình Phước;
- Lưu: VT, TH_(NTL). *(7)*

BỘ TRƯỞNG

Đào Ngọc Dung

